

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100

พรรณิ กัมพลกัญญา

ที่ปรึกษาอาวุโส บริษัท ยูนิค แอดไวเซอร์ จำกัด

ดร.กุลยา จันทะเดช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณและเนื้อหาของเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 สำหรับปี 2556 และปี 2557 ตามแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่จัดทำขึ้นโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งกำหนดหลักการไว้ 8 ข้อและศึกษาทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนดังกล่าว ในระหว่างปี 2556 และปี 2557 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเนื้อหาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่มีการเปิดเผยไว้ในแบบ 56-1 ซึ่งแสดงรายการข้อมูลประจำปีของบริษัท

ผลการศึกษาพบว่า สำหรับปี 2556 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 มีจำนวนค่าเฉลี่ย 2,765 ค่า หลักการที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือ เรื่องการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (จำนวนค่าเฉลี่ย 623 ค่า) ซึ่งเน้นการให้ข้อมูลกิจกรรมต่าง ๆ ที่บริษัทดำเนินการเพื่อร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม หลักการที่มีการเปิดเผยข้อมูลรองลงมา คือ เรื่องการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (จำนวนค่าเฉลี่ย 581 ค่า) ซึ่งบริษัทให้ข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการที่บริษัทจัดให้แก่พนักงาน สำหรับปี 2557 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทมีจำนวนค่าเฉลี่ย 4,103 ค่า หลักการที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือ เรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (จำนวนค่าเฉลี่ย 914 ค่า) โดยข้อมูลเน้นเรื่องการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและการตระหนักถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม หลักการที่มีการเปิดเผยข้อมูลรองลงมา คือ เรื่องการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (จำนวนค่าเฉลี่ย 793 ค่า) บริษัทได้เปิดเผยข้อมูลการจัดสวัสดิการและการฝึกอบรมที่ความรู้แก่พนักงาน

สำหรับผลการศึกษาทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทระหว่างปี 2556 และปี 2557 พบว่าการเปิดเผยข้อมูลสำหรับปี 2557 มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2556 โดยมีจำนวนคำเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1,520 คำ (คิดเป็นการเพิ่มขึ้นเท่ากับ 53 เปอร์เซ็นต์) หลักการเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมีจำนวนคำเฉลี่ยเพิ่มขึ้นมากที่สุด (เพิ่มขึ้น 409 คำ คิดเป็นการเพิ่มขึ้นเท่ากับ 75 เปอร์เซ็นต์) นอกจากนี้ หลักการเรื่องการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันเป็นหลักการที่มีเปอร์เซ็นต์การเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้นสูงที่สุด โดยมีเปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้น 99 เปอร์เซ็นต์ (จำนวนคำเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 197 คำ)

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบต่อสังคม การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม การเปิดเผยข้อมูล

Corporate Social Responsibility Disclosure of SET100 Index Listed Companies on the Stock Exchange of Thailand

Punnee Kumpolkunjana

Senior Consultant, Unique Advisor Company Limited

Dr.Kulaya Jantadej

*Assistant Professor of Department of Accounting,
Thammasat Business School, Thammasat University*

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the quantity and content of corporate social responsibility (CSR) disclosure of SET100 index listed companies for year 2013 and year 2014 under the scope of the 8 principles of CSR guidelines, which are issued by the Stock Exchange of Thailand. This research also aims to study the trend of CSR disclosure of SET100 index listed companies between year 2013 and year 2014. The CSR disclosure data is collected from the 56-1 Form of SET100 index listed companies.

The findings show that for year 2013 the average amount of CSR disclosure of SET100 index listed companies is 2,765 words. 'Community Involvement & Development' is the principle that has the highest average disclosure amount (the average amount of 623 words). The disclosure content mainly includes companies' activities relating to the community/society involvement and development. The 'Labor Practices' principle has the second highest average disclosure amount (the average amount of 581 words). Companies normally disclose information for their employee welfare. For year 2014, the average amount of CSR disclosure of SET100 index listed companies is 4,103 words. 'Environment' is the principle that has the highest average disclosure amount (the average amount of 914 words). Primary content of disclosure is the efficient usage of resources and awareness for environmental preservation. The 'Labor Practices' principle has the second highest average disclosure amount (the average amount of 793 words). Companies mainly disclose information for their employee welfare and training courses.

The study for the trend of CSR disclosure of SET100 index listed companies during years 2013-2014 shows that the average disclosure amount has increased by 1,520 words (an increase by 53 percent). The highest increase in the average disclosure amount belongs to the 'Environment' principle (i.e., an increase by 409 words or by 75 percent). In addition, the principle that has the highest percentage change for the average disclosure amount is 'Anti-Corruption.' The average disclosure amount for this principle has increased by 99 percent (an increase by 197 words).

Keywords: Corporate Social Responsibility, Corporate Social Responsibility Disclosure, Disclosure

Download จาก...วารสารวิชาชีพบัญชี

บทนำ

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม¹ (Corporate Social Responsibility: CSR) มีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นทั้งในแวดวงสังคมและธุรกิจ (Chan et al., 2014; Pinto et al., 2014; Verbeeten et al., 2016; Fuente et al., 2017²) สังคมรวมไปถึงผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับองค์กรธุรกิจ (Stakeholders) ได้มีการเปลี่ยนความคาดหวังที่มีต่อองค์กรธุรกิจโดยต้องการให้องค์กรธุรกิจเพิ่มบทบาทและมีส่วนร่วมในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม คำนึงถึงสิทธิมนุษยชน สังคมและสิ่งแวดล้อมแทนที่จะมุ่งเน้นเพียงการสร้างผลกำไรและเพิ่มมูลค่าของกิจการ (Verbeeten et al., 2016) องค์กรธุรกิจได้มีการตอบรับกับความคาดหวังที่เปลี่ยนไป และให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Pinto et al., 2014) เพื่อจะทำให้เกิดการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจและสังคมโดยรวม (Gunawan and Hermawan, 2013; Fuente et al., 2017)

องค์กรธุรกิจได้เปิดเผยข้อมูลกิจกรรมที่ได้ดำเนินการเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและการตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีหรือในรายงานที่จัดทำแยกเล่ม อาทิเช่น รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Report) รายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) เนื่องจากได้เล็งเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเป็นวิธีทางที่สำคัญวิธีหนึ่งในการสื่อสารข้อมูลข่าวสาร

ดำเนินการอันเกี่ยวเนื่องกับความรับผิดชอบต่อสังคมหรือกิจการให้ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องและสังคมได้รับทราบ (Dhaliwal et al., 2011; Chan et al., 2014; Pinto et al., 2014) ทั้งนี้ ในการเปิดเผยข้อมูล CSR ของกิจการนั้น เป็นการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (Voluntary Disclosure) (Dhaliwal et al., 2011; Gunawan and Hermawan, 2013) ภายใต้แนวทางปฏิบัติที่เลือกใช้ได้ อย่างหลากหลาย (Verbeeten et al., 2016) ในช่วงเวลาปัจจุบัน Global Reporting Initiative (GRI) reporting guidelines เป็นแนวทางปฏิบัติที่ได้รับความนิยมในการรายงานข้อมูล CSR ของกิจการ (Fuente et al., 2017)

สำหรับประเทศไทย แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมได้รับความนิยมเช่นกัน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต.ล.บ.) จัดตั้งสถาบันธุรกิจเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility Institute) ในปี 2551 เพื่อส่งเสริมและให้ความรู้เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมแก่บริษัทจดทะเบียน สถาบันธุรกิจเพื่อสังคมได้ออกแนวปฏิบัติทางด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (เรื่อง ‘เข้มทิศธุรกิจเพื่อสังคม’) เพื่อใช้เป็นหลักการและแนวทางเบื้องต้นในการดำเนินการเรื่อง CSR สำหรับบริษัทจดทะเบียนที่สนใจ ต่อมาในปี 2555 ต.ล.บ.จัดทำหนังสือ ‘แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ’ เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนและวิสาหกิจทั่วไปมีแหล่งข้อมูลและแนวทางปฏิบัติสำหรับเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม³ และสามารถเปิดเผยข้อมูลได้โดยสมัครใจ ในปี 2556 สำนักงานคณะกรรมการ

¹ คณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้ให้ความหมาย CSR ไว้ว่า “CSR หมายถึง การดำเนินกิจการภายใต้หลักจริยธรรมและการกำกับที่ดี ควบคู่ไปกับการใส่ใจและดูแลรักษาสังคม สิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การพัฒนากิจการอย่างยั่งยืน”

² บทความวิจัยของ Fuente et al. (2017) เป็นบทความที่ตีพิมพ์ใน Journal of Cleaner Production ฉบับที่ 141 ปี ค.ศ. 2017 และได้รับการเผยแพร่ลงเว็บไซต์ทางออนไลน์ตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2559 (ค.ศ. 2016) (ที่มา: Journal homepage: www.elsevier.com/locate/jclepro)

³ แนวทางปฏิบัติประกอบด้วย 10 หัวข้อ คือ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม การต่อต้านการทุจริต การส่งเสริมมนุษยชน การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและการเผยแพร่วัฒนธรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม และการจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนของกิจการและสังคม และได้รับปรับปรุงแบบรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ใหม่ โดยเพิ่มเติมให้มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้ บริษัทต้องนำส่งแบบ 56-1 รูปแบบใหม่สำหรับข้อมูล

ประจำปีที่น่าส่ง ก.ล.ต. ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2557 เป็นต้นไป ดังนั้น บริษัทที่มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 ต้องนำส่งข้อมูลประจำปี 2556 ตามรูปแบบใหม่ ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบหัวข้อการเปิดเผยข้อมูลบริษัทในแบบ 56-1 รูปแบบที่ปรับปรุงใหม่และรูปแบบเดิม ซึ่งจะเห็นได้ว่าข้อมูลความรับผิดชอบต่อ

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบหัวข้อการเปิดเผยข้อมูลบริษัทในแบบ 56-1 รูปแบบที่ปรับปรุงใหม่และรูปแบบเดิม

หัวข้อการเปิดเผยข้อมูล (รูปแบบใหม่)	หัวข้อการเปิดเผยข้อมูล (รูปแบบเดิม)
ส่วนที่ 1 การประกอบธุรกิจ	
1. นโยบายและภาพรวมการประกอบธุรกิจ	1. การประกอบธุรกิจของแต่ละสายผลิตภัณฑ์
2. ลักษณะการประกอบธุรกิจ	2. ลักษณะการประกอบธุรกิจ
3. ปัจจัยความเสี่ยง	3. ปัจจัยความเสี่ยง
4. ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ	4. ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ
5. ข้อพิพาททางกฎหมาย	5. ข้อพิพาททางกฎหมาย
6. ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลสำคัญอื่น	6. ข้อมูลทั่วไป
	7. ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง
ส่วนที่ 2 การจัดการและการกำกับดูแลกิจการ	
7. ข้อมูลหลักทรัพย์และผู้ถือหุ้น	8. โครงสร้างเงินทุน
8. โครงสร้างการจัดการ	9. การจัดการ
9. การกำกับดูแลกิจการ*	
10. ความรับผิดชอบต่อสังคม*	
11. การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง*	10. การควบคุมภายใน
12. รายการระหว่างกัน	11. รายการระหว่างกัน
ส่วนที่ 3 ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน*	
13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ	12. ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน
14. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ	
การรับรองความถูกต้องของข้อมูล	การรับรองความถูกต้องของข้อมูล
เอกสารแนบ	เอกสารแนบ

หมายเหตุ * หมายถึง เพิ่มหัวข้อหรือเนื้อหา

ต่อสังคมถูกกำหนดให้เปิดเผยภายใต้หัวข้อเรื่องที่ 10 สำหรับแบบ 56-1 รูปแบบใหม่ ในขณะที่ข้อมูลดังกล่าวไม่ถูกกำหนดให้รายงานในแบบ 56-1 รูปแบบเดิม

การเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้แบบ 56-1 รูปแบบใหม่นั้น ก.ล.ต. ให้บริษัทคำนึงถึงแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่จัดทำโดยตลท. ซึ่งมีหลักการ 8 ข้อ ได้แก่ (1) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (2) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (3) การเคารพสิทธิมนุษยชน (4) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (5) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (6) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (7) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม และ (8) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย

ก.ล.ต. กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้หลักการ 8 ข้อในแบบรายการข้อมูลประจำปีตั้งแต่ต้นปี 2557 อย่างไรก็ตาม ก.ล.ต. ให้บริษัทถือว่าหลักการ 8 ข้อเป็นเพียงแนวทางปฏิบัติมิใช่กรอบการรายงานที่ตายตัว ทำให้บริษัทสามารถพิจารณาเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจในขอบเขตที่ได้ดำเนินการแล้วหรือมีความพร้อมที่จะเปิดเผยและไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลครบถ้วนในทุกหลักการ (พิริยาภรณ์ อ้นทอง 2557) ดังนั้น จึงทำให้เกิดคำถามวิจัยที่ว่าภายใต้แนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลตามหลักการ 8 ข้อนี้ ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนทั้งในรูปแบบปริมาณและเนื้อหาสำหรับช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงในการรายงานข้อมูลประจำปีที่สำคัญ เช่นนี้ มีลักษณะเป็นเช่นใด งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณและเนื้อหา

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสำหรับปี 2556 และปี 2557 ซึ่งเป็นสองปีแรกที่แบบ 56-1 รูปแบบใหม่มีผลบังคับใช้⁴ อีกทั้ง ศึกษาทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในระหว่างสองปีดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) ศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 สำหรับปี 2556 และปี 2557 ตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งกำหนดหลักการไว้ 8 ข้อ และ (2) ศึกษาทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 ในระหว่างปี 2556 และปี 2557

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสำหรับข้อมูลประจำปี 2556 และปี 2557 ตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีหลักการ 8 ข้อ โดยคัดเลือกประชากรที่ศึกษาจากบริษัทในกลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตามราคาตลาด (Market Capitalization) และสภาพคล่องในการ

⁴ บริษัทจดทะเบียนต้องส่งแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ให้กับ ก.ล.ต. ภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีสำหรับข้อมูลประจำปี 2556 บริษัทที่มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2556 เป็นต้นไปจะต้องนำส่งแบบ 56-1 ให้ ก.ล.ต. แบบใหม่ที่รวมข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ด้วย ดังนั้นในศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับข้อมูลประจำปี 2556 และปี 2557 สำหรับงานวิจัยนี้จึงเป็นการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลในช่วง 2 ปีแรกที่แบบ 56-1 รูปแบบใหม่มีผลบังคับใช้

ซื้อขายสูงจำนวน 100 หลักทรัพย์ (ที่เรียกว่า บริษัทจดทะเบียนที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100) ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 และ พ.ศ. 2557 ในการเลือกศึกษาบริษัทในกลุ่มนี้มีเหตุผลดังนี้ ก.ล.ด. กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในรูปแบบ 56-1 อย่างไรก็ตาม บริษัทสามารถเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจในขอบเขตที่ได้ดำเนินการไปแล้วและไม่มี ความจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลครบทุกหลักการ ดังนั้น การเลือกศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัทจดทะเบียนที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 ซึ่งเป็นกิจการที่มีขนาดใหญ่จะทำให้มั่นใจถึงโอกาสที่กิจการ จะเปิดเผยข้อมูล (Ratanajongkol et al. 2006; Chan et al. 2014) และทำให้การศึกษาลักษณะการเปิดเผยข้อมูล ภายใต้อาคารครบทั้ง 8 ข้อน่าจะเกิดขึ้นได้ สำหรับการ เก็บข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียน ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 เป็นการเก็บ ข้อมูลจากแบบ 56-1 ที่มีการเผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ของ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

แนวคิดในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีความชอบธรรม (Legitimacy theory) และ ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) เป็นสองทฤษฎีหลักที่ถูกนำมาใช้อธิบายแนวคิดในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (Ratanajongkol et al. 2006; Chan et al., 2014; Pinto et al., 2014; Noronha and Sammi, 2015; Fuente et al., 2017) ทฤษฎีความชอบธรรมพิจารณาการ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกิจการกับสังคมโดยรวม ในขณะที่ ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียเน้นถึงการมีปฏิสัมพันธ์ของ กิจการต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีทั้งสอง กล่าวไว้ในที่เดียวกันว่าการประกอบธุรกิจของกิจการ ให้ประสบความสำเร็จและนำไปสู่ความยั่งยืนต่อไปในอนาคต กิจการต้องพึงพาทรัพยากรและการยอมรับหรือสนับสนุน

จากสังคมและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับกิจการ เช่น ผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า คู่แข่ง ภาครัฐและชุมชน เป็นต้น เมื่อสังคมมีความคาดหวังให้กิจการมีบทบาทและ เข้ามามีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคม กิจการผู้มีส่วนได้เสียเรียกร้องให้กิจการรับผิดชอบต่อสังคมและตอบสนอง ความต้องการของตน เช่น การจ้างแรงงานที่เป็นธรรม การประกอบกิจการที่เป็นธรรมกับคู่ค้า ความรับผิดชอบต่อ ลูกค้าในการผลิตสินค้าหรือให้บริการที่ดี เป็นต้น ดังนั้น เพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคมและแสดงความ รับผิดชอบต่อความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกิจการ กิจการมีความจำเป็นต้อง ประกอบธุรกิจที่มุ่งเน้นความ รับผิดชอบต่อสังคมและกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งกิจการมี ความจำเป็นในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับ กิจกรรม CSR ให้สังคมและกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ (Chan et al., 2014; Pinto et al., 2014)

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมทำให้ กิจการมีต้นทุนในการดำเนินการส่วนเพิ่ม อย่างไรก็ตาม กิจการเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับว่ามีมากกว่าต้นทุน ส่วนเพิ่ม (Gunawan and Hermawan, 2013) กิจการ จึงเปิดเผยข้อมูลถึงแม้ว่าจะเป็นการเปิดเผยโดยสมัครใจ (Dhaliwal et al., 2011) ประโยชน์ที่กิจการได้รับจาก การเปิดเผยข้อมูลรวมถึง (ก) การยอมรับและได้รับการ สนับสนุนจากสังคมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการ (ข) การ มีชื่อเสียงว่าเป็นกิจการที่ดี (ค) การมีต้นทุนในการจัดหา ทรัพยากรเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานที่ไม่สูงมากอันเป็น ผลมาจากการมีชื่อเสียงว่าเป็นกิจการที่ดี (ง) การดึงดูด ทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพให้มาร่วมงานและสามารถ รักษาบุคลากรที่มีคุณภาพให้ทำงานกับองค์กรได้ใน ระยะเวลา (จ) การมีผลประกอบการที่ดีเนื่องจากสามารถ ประหยัดต้นทุนในการดำเนินงาน (Chan et al., 2014) นอกจากนี้ กิจการมีความมุ่งหวังว่าการดำเนินการและ การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ CSR จะส่งเสริมให้กิจการพัฒนา ไปสู่ความยั่งยืนในอนาคต (Gunawan and Hermawan, 2013)

กิจการได้เปิดเผยข้อมูลกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและการตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Report) หรือรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) Ratanajongkol et al. (2006) ศึกษาลักษณะการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มี Market Capitalization ที่มากที่สุดจำนวน 40 บริษัทในช่วงปี ค.ศ. 1997 ค.ศ. 1999 และ ค.ศ. 2001 โดยเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี ผลการศึกษาพบว่าบริษัทเปิดเผยข้อมูล CSR เพิ่มขึ้นตลอดช่วงเวลาที่ทำการศึกษาและบริษัทให้ความสำคัญกับข้อมูลทรัพยากรบุคคล (Human Resources) ชุมชนและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก Gunawan and Hermawan (2013) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปีเช่นกัน โดยศึกษาข้อมูลของบริษัท (จดทะเบียนและไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์) ที่จัดตั้งอยู่ในประเทศแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี ค.ศ. 2007 และ ค.ศ. 2008 ผลการศึกษาพบว่าบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นว่าได้ดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดี และสำหรับข้อมูล CSR บริษัทเน้นการให้ข้อมูลทรัพยากรบุคคลมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Ratanajongkol et al. (2006) นอกจากนี้ Noronha and Sammi (2015) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดเผยข้อมูลต่อสังคมที่ปรากฏใน CSR Report ของธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เชียงใหม่ในช่วงปี ค.ศ. 2008–2012 โดยผู้วิจัยเลือกปี ค.ศ. 2008 เป็นปีแรกที่ศึกษา เนื่องจากเป็นที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ออกแนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลต่อสังคมและผลักดันให้ธนาคารเปิดเผยข้อมูล ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากรรมวิธีแนวทางปฏิบัติด้าน CSR ส่งผลให้ธนาคารเปิดเผยข้อมูล CSR Report มากขึ้น และปริมาณการเปิดเผยข้อมูล CSR มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดช่วงเวลาของการศึกษา ผู้วิจัยเน้นการให้ข้อมูลทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ

แนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 ข้อของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในการศึกษาลักษณะการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท งานวิจัยนี้ได้ยึดแนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลตามหลักการ 8 ข้อที่จัดทำขึ้นโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (เชิงหลักการแห่งประเทศไทย, 2555) หลักการที่กล่าวถึง ได้แก่ (1) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (Society/Fair Operating Practices) (2) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (Anti-Corruption) (3) การเคารพสิทธิมนุษยชน (Human Rights) (4) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (Labor Practices) (5) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (Product Responsibility/Consumer Issues) (6) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (Environment) (7) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (Community Involvement & Development) และ (8) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรม ซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย (CSR Innovation) รายละเอียดของเนื้อหาและตัวอย่างแนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลสำหรับแต่ละหลักการดังต่อไปนี้

(1) **การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม** คือ การแข่งขันทางธุรกิจอย่างเป็นธรรม การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่คุณค่า (Supply Chain) การเคารพสิทธิในทรัพย์สินของผู้อื่นและการเกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม กิจการห้ามผู้บริหารและพนักงานในกิจการต่างๆ เช่น การชกโย การข่มขู่ และการบีบบังคับที่จะสามารถบั่นทอนกระบวนการทางการเมือง โดยมีตัวอย่างแนวทางปฏิบัติดังนี้

ส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม มีการกำหนดขั้นตอนปฏิบัติและมาตรการป้องกันการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม สนับสนุนการต่อต้านการผูกขาดและการทุบตลาด และไม่ฉวยโอกาสจากสภาพทางธรรมชาติหรือทางสังคม **ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมใน**

ห่วงโซ่คุณค่า มีการกำหนดมาตรการที่เกี่ยวกับสังคม และสิ่งแวดล้อมไว้ในนโยบายข้อปฏิบัติในการจัดซื้อของบริษัท การกระจายสินค้าและการทำสัญญาเพื่อเพิ่มพูนความสอดคล้องระหว่างการปฏิบัติกับเป้าหมายด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมการปฏิบัติต่อกันอย่างเป็นธรรมทั่วทั้งห่วงโซ่คุณค่าทั้งในด้านต้นทุนและผลตอบแทนในการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม **ส่งเสริมการเคารพสิทธิในทรัพย์สิน** ประยุกต์นโยบายและข้อปฏิบัติซึ่งส่งเสริมการเคารพสิทธิในทรัพย์สินและความรู้ดั้งเดิมไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมใด ๆ อันเป็นการละเมิดทรัพย์สิน ได้แก่ การใช้ตำแหน่งทางการตลาดที่เหนือกว่าในทางมิชอบ การผลิตของปลอมและการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ชำระค่าการใช้หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินอย่างเป็นธรรม เป็นต้น

(2) **การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน** คือ กำหนดนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันทั้งในกิจการและผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ พร้อมแนวปฏิบัติให้หน่วยงานเกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้และติดตามผล พร้อมทั้งรายงานเปิดเผยผลการดำเนินงานและความคืบหน้า โดยมีตัวอย่างแนวทางปฏิบัติดังนี้

การปฏิบัติทั่วไป การบริหารความเสี่ยง กิจกรรมระบุความเสี่ยงและสาเหตุการทุจริตแล้วดำเนินการปฏิบัติเพื่อป้องกัน ตลอดจนรักษาและปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านการทุจริตโดยต่อเนื่อง ส่งเสริมให้มีการอบรม เทรนนิ่งสูงใจพนักงานและตัวแทนของกิจการ การจัดการตัดสินใจบนสร้างและรักษาระบบต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิผล **การปฏิบัติแบบกลุ่มความร่วมมือ** นอกจากแนวทางปฏิบัติทั่วไปแล้ว การร่วมมือกัน ระหว่างกลุ่มกิจการ (Collective Action) เพื่อร่วมกันจัดทำกรอบการปฏิบัติแบ่งปันกรณีศึกษาและแนวทางแก้ไขปัญหา และถ่ายทอดแบบอย่างการปฏิบัติที่ดีให้กับพนักงาน

(3) **การเคารพสิทธิมนุษยชน** คือ กิจการต้องเคารพต่อสิทธิตามศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของทุกคน ซึ่งเป็น

รากฐานหนึ่งของการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยมีตัวอย่างแนวทางปฏิบัติดังนี้

การจัดทำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมให้มีการเฝ้าระวังการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านสิทธิมนุษยชนภายในกิจการของตน และกระตุ้นให้มีการปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชนอันเป็นมาตรฐานสากล ซึ่งครอบคลุมไปถึงกิจการในเครือ ผู้ร่วมทุนและผู้คู่ค้า จัดทำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับกิจการ ครอบคลุมตั้งแต่ระดับคณะกรรมการและผู้บริหาร ลงไปถึงระดับพนักงาน ผู้ปฏิบัติงาน **การบริหารจัดการความเสี่ยงและการนำไปปฏิบัติ** มีการทบทวนกำหนดนิยามโครงการของกิจการอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง ประเมินความเป็นไปได้ของโครงการว่าจะส่งผลกระทบต่อสิทธิของพนักงาน ชุมชน และสังคมในสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งหามาตรการป้องกัน **กลไกการตรวจสอบ เหยี่ยวยและการมีส่วนร่วม** กำหนดแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากผลกระทบในทางลบที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มาจาก การตัดสินใจ และการดำเนินกิจการในด้านต่าง ๆ และปรับปรุงให้ดีขึ้น ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้พนักงาน ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หากมีการกระทำของกิจการหรือบุคลากรในกิจการที่อาจเป็นการละเมิดสิทธิ เพื่อเป็นประโยชน์ในการสะท้อนปัญหาและค้นหาแนวทางแก้ไข

(4) **การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม** คือ แรงงานมีสิทธิขั้นพื้นฐานที่จะเลือกทำงานได้ตามความต้องการของตน และมีสิทธิที่จะอยู่ในสภาพการทำงานที่ดี มีความยุติธรรม โดยมีตัวอย่างแนวทางปฏิบัติดังนี้

การไม่เลือกปฏิบัติในการจ้างงาน จัดทำนโยบายการจ้างงานที่ปลอดจากการเลือกปฏิบัติ ยืนยันความเสมอภาคทางโอกาสในการพิจารณาและตัดสินใจจ้างงาน ไม่ปลดหรือเลิกจ้างพนักงานอันเป็นการตัดสินใจของผู้แทนฝ่ายบริหารแต่เพียงฝ่ายเดียว หรือการตัดสินใจนั้นอยู่บนฐานของการเลือกปฏิบัติ **การไม่ใช้แรงงานบังคับ** ไม่มีการบังคับให้คนงานทำงานล่วงเวลา เพื่อแลกกับการไม่ถูกลงโทษหรือหักค่าจ้าง หรือให้ทำงานเกินชั่วโมงทำงานปกติมากเกินไป

หากมีการจ้างงานคนงานโยกย้ายถิ่นฐานหรือแรงงานข้ามชาติ ต้องไม่ยึดเอกสารประจำตัวหรือหนังสือเดินทางของแรงงาน เหล่านี้ไว้ เพื่อถ่วงรั้งให้คนงานอยู่กับตนจนครบระยะ สัญญาจ้าง **ความคุ้มครองทางสังคม** กำหนดเงื่อนไขการจ้างงานที่เป็นธรรมสำหรับพนักงาน และให้พนักงานได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมตามศักยภาพ หรือตามข้อตกลงร่วมระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง โดยพิจารณาความพอเพียงต่อความจำเป็นของพนักงานและครอบครัวเป็นอย่างน้อย และตามมาตรฐานอุตสาหกรรมหรือมาตรฐานการครองชีพที่เหมาะสม **สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน** มีการปฏิบัติตามนโยบายความปลอดภัยและอาชีวอนามัยของสถานประกอบการ จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานและการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล สื่อสารและให้ความรู้แก่พนักงานเกี่ยวกับข้อกำหนดว่าด้วยวิธีปฏิบัติที่ปลอดภัยในการทำงานต่าง ๆ และให้แน่ใจว่าพนักงานเข้าใจและทำตามระเบียบปฏิบัติได้ถูกต้อง

(5) **ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค** คือ กิจกรรมต่อผลิตสินค้าและให้บริการที่ปลอดภัยต่อชีวิตและสุขอนามัยของผู้บริโภค มีการจัดเก็บข้อมูลผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ ให้ข้อมูลและความรู้ที่จำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการที่ตรงตามจริงและเพียงพอ โดยมีตัวอย่างแนวทางปฏิบัติดังนี้

การตลาดที่เป็นธรรม การกำหนดราคาสินค้าและบริการอย่างสมเหตุสมผล การขายและการโฆษณาควรนำเสนอว่าการบริโภคสินค้าและบริการเหล่านั้นจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าอย่างไรด้วยเหตุผลที่เป็นความจริง ควรให้ข้อมูลอย่างพอเพียงเพื่อการตัดสินใจ **การรับประกันสินค้าและบริการที่ปลอดภัยและไม่เป็นภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภค** ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและกฎระเบียบข้อบังคับด้านความปลอดภัยระดับประเทศหรือระดับสากล ถ้าเป็นไปได้ควรปฏิบัติตามที่เข้มงวดกว่ามาตรฐานขั้นต่ำด้านความปลอดภัย เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุที่สืบเนื่องจากสินค้าและบริการ **การเก็บข้อมูลผู้บริโภคอย่างปลอดภัย** ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลส่วนตัวและการนำไปใช้โดย

ให้ผู้บริโภคทราบก่อนที่จะดำเนินการ จัดเก็บข้อมูลส่วนตัวของผู้บริโภคอย่างปลอดภัย ไม่ส่งต่อข้อมูลผู้บริโภคให้กับผู้อื่นนอกจากจะได้รับความยินยอมจากผู้บริโภคก่อน การพัฒนาสินค้าและบริการของกิจการให้เกิดประโยชน์ทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบการควรผลิตสินค้าหรือบริการที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในแง่ลบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในทางกลับกัน ควรผลิตสินค้าหรือบริการเพื่อให้เกิดผลดีต่อสุขภาพ สังคมและสิ่งแวดล้อม เดิมทีจรรยาบรรณอายุการใช้งานและวงจรชีวิตของสินค้า เพื่อที่ผลิตภัณฑ์บริโภคอย่างยั่งยืน **การให้ความรู้และข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ** ผู้ประกอบการควรเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วนเพื่อประกอบการตัดสินใจซื้อสินค้า ได้แก่ ข้อมูลด้านคุณภาพ น้ำหนัก ราคา บริการหลังการขาย รวมทั้งให้คำแนะนำหรือคู่มือการใช้งาน และการเก็บรักษา กระตุ้นให้ผู้บริโภคเห็นความสำคัญของการใช้สินค้าและบริการที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและสังคม

(6) **การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม** คือ การเพิ่มมูลค่าและสร้างความยั่งยืนให้กับกิจการ รวมถึงสังคมและประเทศชาติ ด้วยการจัดการสิ่งแวดล้อม มีตัวอย่างแนวทางปฏิบัติดังนี้

- **การป้องกันมลภาวะ** วางแผน จัดการและควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดมลพิษที่หลุดรอดจากกระบวนการจัดการของเสียในโรงงาน การใช้และการกำจัดสารเคมีที่เป็นพิษอันตราย ตลอดจนมลพิษในรูปแบบอื่นๆ เช่น เสียง กลิ่น แสงจ้า ประกายไฟ ความสั่นสะเทือน รังสี และเชื้อโรคต่างๆ **การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน** ควบคุมอัตราการใช้ทรัพยากรในการผลิตของกิจการให้ต่ำกว่าอัตราการใช้ทรัพยากรที่ใช้ หรือในกรณีที่เป็นการใช้ทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไปต้องมีอัตราการฟื้นคืนของทรัพยากรที่ทดแทนกันได้ในระดับที่เหมาะสม **การปกป้องสิ่งแวดล้อม** **ความหลากหลายทางชีวภาพ และการบูรณะที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ** สร้างความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและต่อสังคม เพื่อปกป้องสภาพตามธรรมชาติและช่วยบูรณะที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของระบบนิเวศในสิ่งแวดล้อม

(7) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม คือ การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและส่งเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการฟื้นฟูสังคมและวัฒนธรรม มีตัวอย่างแนวทางปฏิบัติดังนี้

การมีส่วนร่วมของชุมชน กิจการควรคำนึงถึงความต้องการในการทำกิจกรรมของกิจการที่จะทำให้แก่ชุมชนนั้น ๆ ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การปรับปรุงคุณภาพชีวิต สังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและจริยธรรมในชุมชน** สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างกิจการและชุมชนในด้านการศึกษา การรักษาวัฒนธรรมและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมของกิจการที่มีผลกระทบกับวัฒนธรรมนั้น รวมทั้งส่งเสริมการใช้ความรู้แบบดั้งเดิมและวิถีชีวิตชุมชนพื้นเมืองเพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน **การลงทุนทางสังคม** เป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนระยะยาว ประกอบด้วยการลงทุนทางด้านการศึกษา การรักษาพยาบาล สาธารณสุขและการให้สวัสดิการสังคม ซึ่งการลงทุนทางสังคมนี้เปลี่ยนแปลงไปตามระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม โครงสร้างประชากร สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและกฎหมายสนธิสัญญา

(8) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่วัฒนธรรม ซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย คือ การดำเนินกิจการที่สามารถสร้างสิ่งใหม่ ๆ ที่มีมูลค่าและคุณค่าให้หรือผลกระทบในเชิงบวกก่อให้เกิดผลผลิตภาพหรือมูลค่าเพิ่มขึ้น และเป็นที่มาของความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีตัวอย่างแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

นวัตกรรมที่เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมระดับชาติ ที่มุ่งพัฒนานวัตกรรมที่สร้างมาตรฐานสินค้า บริการ หรือการทำงาน โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรม รวมถึงการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และผลประกอบกิจการ อันจะช่วยป้องกันความเสี่ยงและสร้างความยั่งยืนให้กับกิจการ กิจการทั้งกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายที่สนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ เพื่อระบุชี้แนวทางที่ชัดเจน

นวัตกรรมที่เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมระดับบุคคล การเปิดโอกาสให้พนักงานทำประโยชน์ หรือแสดงความเสียสละให้สังคม ทำให้เกิดประสบการณ์เรียนรู้ที่สามารถเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อสิ่งรอบตัวในทางที่ดีขึ้นได้ ทำให้นักงงานมีค่านิยมที่ดีในการทำงาน และมีความสามารถเชื่อมโยงเป้าหมายทางนวัตกรรมของกิจการเข้ากับการแก้ปัญหาของลูกค้าและสังคมได้อย่างแท้จริง

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาปริมาณ และเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสำหรับปี 2556 และสำหรับปี 2557 (ตามที่ระบุในวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ 1) ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100⁵ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 (สำหรับปี 2556) และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2557 (สำหรับปี 2557) สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนฯ ระหว่างปี 2556 และปี 2557 (ตามที่ระบุในวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ 2) ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 ณ 31 ธันวาคม

⁵ ในการจัดประเภทเป็นกิจการในกลุ่มดัชนี SET100 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะคัดเลือกมาจากกลุ่มหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตามราคาตลาดและสภาพคล่องในการซื้อขายสูงจำนวน 100 หลักทรัพย์

ของทั้งปี 2556 และปี 2557 เท่านั้นเนื่องจากรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 ของทั้ง 2 ปีมีโอกาสที่จะแตกต่างกันอันเป็นผลมาจาก ตลท.พิจารณาปรับรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 ทุก ๆ 6 เดือน⁶

2. วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลทุติยภูมิ โดยเก็บข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 ข้อของบริษัทจดทะเบียนที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 จากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีของกิจการ (แบบ 56-1) ซึ่งได้มีการเผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย⁷ ทั้งนี้ การเก็บข้อมูลสามารถรวบรวมได้จากแหล่งข้อมูลอื่นที่บริษัทได้เขียนอ้างอิงไว้ในแบบ 56-1 เช่น รายงานประจำปี รายงานความยั่งยืน เป็นต้น เนื่องจาก ก.ล.ต. อนุญาตให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในแบบ 56-1 รายงานประจำปี หรืออ้างอิงไปยังรายงานที่จัดทำแยกเล่มที่เปิดเผยในเว็บไซต์ของบริษัท⁸

ในการศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 ข้อ งานวิจัยนี้เลือกใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่น่าสนใจในงานวิจัยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการอย่างแพร่หลาย (Milne and Adler, 1999) อาทิเช่น งานวิจัยของ Abbot and Monson, 1979; Da Silva Monteiro and Aibar-Guzman, 2010; Verbeeten et al., 2016 เนื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นวิธีที่ช่วยในการแยกแยะข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Information) เช่น ข้อมูลในรูปแบบข้อความ เป็นต้น เพื่อนำมาสร้างสเกลสำหรับใช้วัดในเชิงปริมาณ (Quantitative Scales) (Abbot and Monson, 1979; Krippendorff, 1989; Verbeeten et al., 2016) ซึ่งจะช่วยให้การ

ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลทำได้ทั้งในส่วนการวัดปริมาณและการพิจารณาเนื้อหาของการเปิดเผย (Hooks and Van Staden, 2011)

การวิเคราะห์เนื้อหาจะต้องมีการเลือกหน่วยของเนื้อหา (Content Unit) เพื่อเป็นเกณฑ์ในการสร้างสเกลการวัดเชิงปริมาณของการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งหน่วยของเนื้อหา มีหลายประเภท ได้แก่ การนับจำนวนคำ (Words) การนับจำนวนประโยค (Sentences) และการนับจำนวนหน้า (Pages) เป็นต้น (Gray et al., 1995) การเลือกหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม เพื่อให้รองรับการวัดการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย (Unerman, 2000) ในงานวิจัยนี้ ได้เลือกการนับจำนวนคำ เพื่อวัดปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเช่นเดียวกับงานวิจัยในอดีตอื่น ๆ (อาทิเช่น งานวิจัยของ Ratanajongkol et al. 2006, Suttipun and Stanton, 2012; Eljayash et al., 2015; Lai and To, 2015) เนื่องจากเป็นวิธีที่เหมาะสมและให้รายละเอียดของการเปิดเผยข้อมูลได้มากกว่า เมื่อเทียบกับการนับแบบอื่นด้วยเหตุผล ดังนี้ (ก) การนับจำนวนคำทำได้ง่ายและสะดวกกว่าการนับจำนวนประโยคเนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลเป็นภาษาไทยจะทำให้การนับจำนวนประโยคมีอุปสรรคอันเป็นผลมาจากการไม่มีเครื่องหมายหัพภาคต่อท้ายแต่ละประโยคเหมือนกับภาษาอังกฤษ (ข) การนับจำนวนคำไม่ได้รับผลกระทบจากความแตกต่างของตัวอักษร การจัดพิมพ์และขนาดของหน้า เช่นเดียวกับการนับจำนวนหน้า และ (ค) คำแต่ละคำในภาษาไทยมีความหมายในตัวเอง ซึ่งจะช่วยให้เกิดการวิเคราะห์การเปิดเผยข้อมูลได้ง่ายขึ้น (Ratanajongkol et al. 2006; Suttipun and Stanton, 2012)

⁶ รายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET100 จะแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ระหว่างวันที่ 1 มกราคมถึงวันที่ 30 มิถุนายนและระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคมถึงวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี

⁷ www.set.or.th

⁸ อ้างอิงสู่การจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูลแบบ 56-1 แบบ 69-1 ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

การศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับปี 2556 ตามหลักการ 8 ข้อของกลุ่มประชากรที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 มีขั้นตอนดังนี้ (1) นับจำนวนคำที่เปิดเผยในแต่ละข้อของหลักการ 8 ข้อ (แยกรายการกิจการ) (2) หาผลรวมของจำนวนคำที่เปิดเผยในแต่ละข้อของหลักการ 8 ข้อ (รวมทุกกิจการ) (3) นำผลรวมของจำนวนคำจากข้อ (2) มาหาค่าเฉลี่ย (average) ในแต่ละข้อของหลักการ 8 ข้อ และ (4) ศึกษาเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในภาพรวมโดยแยกตามหลักการแต่ละข้อ ทั้งนี้ 4 ขั้นตอนดังกล่าวจะทำซ้ำ เพื่อศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการสำหรับปี 2557 โดยใช้ข้อมูลของกลุ่มประชากรที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2557

การศึกษาทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 ข้อในระหว่างปี 2556 และ 2557 ของกลุ่มประชากรที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 ณ สิ้นปีของทั้งสองปี มีขั้นตอนดังนี้ (1) นับจำนวนคำที่เปิดเผยในแต่ละข้อของหลักการ 8 ข้อ (แยกรายการกิจการ) สำหรับปี 2556 (2) หาผลรวมของจำนวนคำที่เปิดเผยในแต่ละข้อของหลักการ 8 ข้อ (รวมทุกกิจการ) สำหรับปี 2556 (3) นำผลรวม

จากข้อ (2) มาหาค่าเฉลี่ยของจำนวนคำที่เปิดเผยในแต่ละข้อของหลักการ 8 ข้อ สำหรับปี 2556 (4) ทำซ้ำในขั้นตอนที่ 1-3 สำหรับการเปิดเผยข้อมูลของปี 2557 และ (5) นำค่าเฉลี่ยของจำนวนคำที่เปิดเผยในแต่ละข้อของหลักการ 8 ข้อสำหรับปี 2556 และปี 2557 มาเปรียบเทียบกัน เพื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงในการเปิดเผยข้อมูลทั้งในรูปแบบของจำนวนคำเฉลี่ยและองค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลง

ผลการศึกษา

1. ปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 สำหรับปี 2556

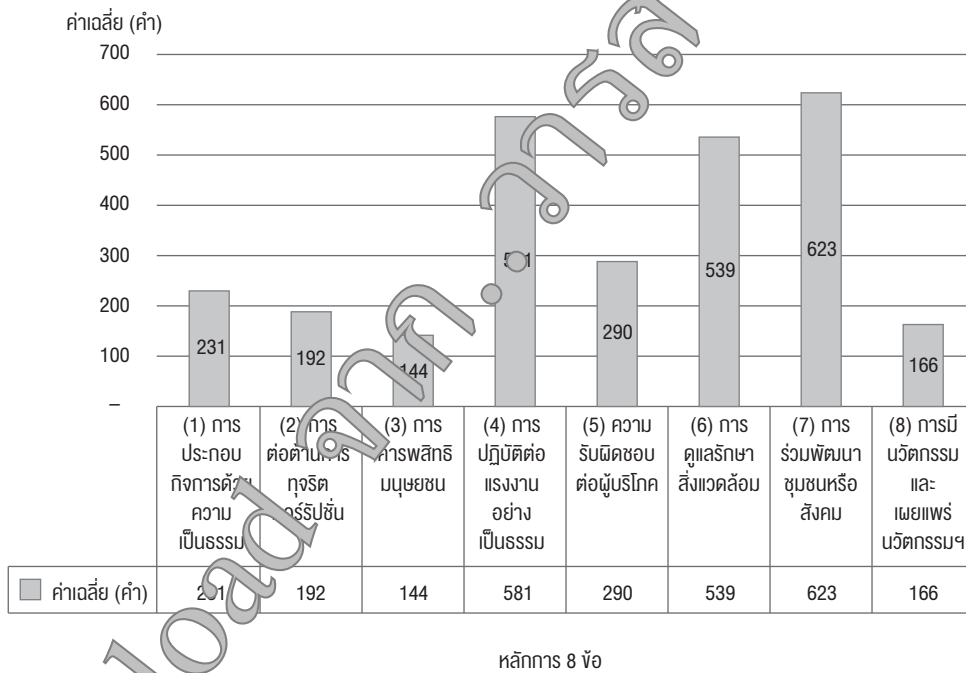
เมื่อรวบรวมข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 พบว่าจำนวน 4 บริษัท⁹ (จาก 100 บริษัท) ได้นำส่งข้อมูลประจำปีตามแบบ 56-1 ในรูปแบบเดิม ซึ่งไม่ได้รับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ทำให้จำนวนบริษัทที่ใช้ในการศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับปี 2556 มีจำนวน 96 บริษัท โดยบริษัทที่ได้เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมครบถ้วนทั้ง 8 หลักการมีจำนวน 29 บริษัท¹⁰

⁹ 4 บริษัทคือ บมจ. บางกอกแลนด์ บจก. อากาศยานไทย บมจ. บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ และ บมจ. โทริเซนไทย เอเยนซีส์ สำหรับเหตุผลที่บริษัทเหล่านี้ไม่นำส่งแบบ 56-1 ในรูปแบบใหม่ (ที่รวมการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม) เนื่องจากทั้ง 4 บริษัทมีวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีก่อนวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2556 ดังนั้นการนำส่งแบบ 56-1 สำหรับข้อมูลประจำปี 2556 จึงเกิดขึ้นก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นวันที่ผู้ศึกษาใช้แบบ 56-1 ตามรูปแบบใหม่

¹⁰ 1. บมจ. ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล 2. บมจ. บัตรกรุงไทย 3. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) 4. ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) 5. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) 6. บมจ. ทีเอสไอไฟแนนเชียลกรุ๊ป 7. ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) 8. บมจ. กรุงเทพประกันชีวิต 9. บมจ. อินโดจีน เวนเจอร์ส 10. บมจ. สมบูรณ์ แอ็ดวานซ์ เทคโนโลยี 11. บมจ. เอพี (ไทยแลนด์) 12. บมจ. แลนด์แอนด์เฮ้าส์ 13. บมจ. อี.พี.เอ็น.ดีเวลลอปเม้นท์ 14. บมจ. พร็อพเพอร์ตี้ เพอร์เฟค 15. บมจ. ควอลิตี้เฮ้าส์ 16. บมจ. เอสทีพี แอนด์ ไอ 17. บมจ. ไดมอนด์ พร็อพเพอร์ตี้ 18. บมจ. บ้านปู 19. บมจ. น้ำประปาไทย 20. บมจ. เอเชีย เอวิเอชั่น 21. บมจ. การบินไทย 22. บมจ. สยามโกลบอลเฮ้าส์ 23. บมจ. ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน 24. บมจ. วี จี ไอ โกลบอล มีเดีย 25. บมจ. เดลต้า อีเลคโทรนิคส์ (ประเทศไทย) 26. บมจ. เคซีอี อีเลคโทรนิคส์ 27. บมจ. สามารถคอร์ปอเรชั่น 28. บมจ. สามารถเทลคอม 29. บมจ. ทู คอร์ปอเรชั่น

ตารางที่ 2 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 ข้อ สำหรับปี 2556 (96 บริษัท)

หลักการแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (หลักการที่)	จำนวนค่าเฉลี่ย (Mean)	จำนวนค่ารวม (Total)
(1) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม	231	22,141
(2) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน	192	18,471
(3) การเคารพสิทธิมนุษยชน	144	13,811
(4) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม	581	55,709
(5) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค	290	27,828
(6) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	539	51,769
(7) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม	623	59,776
(8) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมฯ	166	15,897
ผลรวมการเปิดเผยข้อมูลทั้ง 8 ข้อ	2,763	265,465

ภาพที่ 1 การเปรียบเทียบปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 ข้อ สำหรับปี 2556

ตารางที่ 2 แสดงการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 เรียงตามหลักการ 8 ข้อ สำหรับปี 2556 จำนวน 96 บริษัท ข้อมูลจากตารางแสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้วบริษัทเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับหลักการ 8 ข้อเท่ากับ 2,765 คำ

ภาพที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแบ่งตามหลักการ 8 ข้อจะเห็นได้ว่าสำหรับปี 2556 ข้อมูลเรื่องการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคมมีการเปิดเผยมากที่สุด (คำเฉลี่ย 623 คำ) ข้อมูลที่บริษัทเปิดเผยรองๆ ลงมา ดังนี้ การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (คำเฉลี่ย 581 คำ) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (คำเฉลี่ย 539 คำ) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (คำเฉลี่ย 290 คำ) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (คำเฉลี่ย 231 คำ) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (คำเฉลี่ย 192 คำ) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรม ซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย (คำเฉลี่ย 166 คำ) และการเคารพสิทธิมนุษยชนมีการเปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด (คำเฉลี่ย 144 คำ)

สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 ข้อเรียงตามจำนวนคำเฉลี่ยที่เปิดเผยจากมากไปหาน้อย สำหรับปี 2556 ทั้งในภาพรวมของการเปิดเผยและตัวอักษร เนื้อหาของการเปิดเผย ดังนี้

(1) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม บริษัทเน้นการให้ข้อมูลการดำเนินการจัดกิจกรรมทางสังคมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและสังคม ตัวอย่างเช่น บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า “โครงการเปิดโลกทัศน์การเรียนรู้โรงเรียนทั่วประเทศ คัดเลือกโรงเรียนทรูปลูกปัญญา และโรงเรียนต้นแบบทรูปลูกปัญญาประจำปี 2556 กลุ่มทรูคัดเลือกโรงเรียนในโครงการทรูปลูกปัญญาประจำปี 2556 เพิ่มอีก 1,000 โรงเรียนและคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบทรูปลูกปัญญาจำนวน 5 โรงเรียน และได้ส่งมอบชุดอุปกรณ์

และสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมแก่ทุกโรงเรียนภายใต้โครงการทรูปลูกปัญญา” บริษัท ศุภาลย์ จำกัด (มหาชน) ให้ข้อมูลว่า “ตามนโยบาย ‘ศุภาลย์ ใส่ใจ สร้างสรรค์ สังคมไทย’ ของบริษัทที่มุ่งเน้นการดำเนินงานเพื่อสังคมอย่าง อสังหาริมทรัพย์ ควบคู่ไปกับการตอบแทนสังคมมาตลอดระยะเวลา 24 ปีที่ผ่านมา ในรูปแบบกิจกรรมต่างๆ ที่หลากหลายทั้งกิจกรรมด้าน การศึกษา การศึกษา สิ่งแวดล้อม ศิลปะวัฒนธรรม วัฒนธรรม สุขภาพ ชุมชน และศาสนา เพื่อร่วมสร้างรอยยิ้มคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้ดียิ่งขึ้น”

(2) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม บริษัทให้ข้อมูลเน้นความสำคัญของทรัพยากรบุคคลที่จะมีส่วนในการสร้างมูลค่าเพิ่มและเพิ่มผลผลิตแก่องค์กร โดยกล่าวถึงการจ้างงาน การให้ค่าตอบแทนและการจัดให้มีสวัสดิการที่เหมาะสม รวมถึงคุณภาพแก่พนักงาน อีกทั้งให้ข้อมูลการคัดเลือกสรรหาบุคลากรเพื่อให้นักงาานมีการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะและเพิ่มพูนศักยภาพ ตัวอย่างเช่น บริษัท พกษา เรียล เอสเตท จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า “บริษัทฯ มีการขยายตัวทางธุรกิจอย่างต่อเนื่อง จึงเล็งเห็นความสำคัญในการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเพื่อเข้ามา ร่วมงาน โดยมีการวางแผนอัตรากำลังให้สอดคล้องกับการเติบโตของธุรกิจ และจะทบทวนแผนอัตรากำลังในทุกไตรมาส เพื่อปรับอัตรากำลังให้เหมาะสมกับความต้องการที่แท้จริง การดูแลพนักงานการบริหารผลตอบแทนและสวัสดิการบริษัทฯ มีนโยบายการจ่ายผลตอบแทน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด” บริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ให้ข้อมูลว่า “ต้นทางแห่งความสุข มุ่งมั่นพัฒนาจิตสำนึก ศักยภาพและความสามารถของพนักงานให้มีจริยธรรม มุ่งเน้นคุณภาพในการให้บริการเพื่อความสะอาดปลอดภัยแก่ผู้ใช้ทางและความสำเร็จในการเติบโตอย่างยั่งยืน บริษัทจึงให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรโดยเน้นการปรับปรุง การเพิ่ม และพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรของบริษัทอย่างต่อเนื่อง”

(3) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม บริษัทให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาสินค้า (หรือบริการ) ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่น บริษัท ไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า “บริษัทฯ ทุ่มแรงค์สร้างตระหนักในการอนุรักษ์พลังงาน นอกกระบวนการผลิต ด้วยการส่งเสริมการจัดทำแผนพลังงานชุมชนในชุมชนรอบโรงไฟฟ้าราชบุรี โดยมุ่งหวังในการลดการเผาไหม้เชื้อเพลิงที่ก่อให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อันเป็นต้นเหตุของปัญหาโลกร้อน” บริษัท ศุภลาศัย จำกัด (มหาชน) ให้ข้อมูลว่า “แนวความคิดของการสร้างสรรค์ที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพการร่้างบ้านที่อยู่เย็นเป็นสุข และตระหนักในการรักษั้โลก บริษัท ศุภลาศัย จำกัด (มหาชน) จึงอยู่ในกลุ่มผู้ประกอบการที่ริเริ่มสร้างสรรค์ ออกแบบบ้านประหยัดพลังงานจนเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค โดยมีรายละเอียดขั้นตอนแนวคิดและการสร้างสรรค์ ดังนี้ แนวคิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน และแนวความคิดและหลักการออกแบบบ้านประหยัดพลังงาน”

(4) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค บริษัทให้ความสนใจเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจและความมั่นใจให้กับลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญ โดยเน้นในตัวสินค้า/บริการว่าจะเสริมสร้างประโยชน์และไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงหรืออันตรายต่อผู้บริโภค ตัวอย่างเช่น ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า “ธนาคารมุ่งมั่นที่จะตอบสนองความต้องการเพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าด้วย ผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ปฏิบัติตามมาตรฐานที่ดีกับลูกค้าเสมือนเป็น ‘เพื่อนคือมิตรคู่บ้าน’ ดังนั้นธนาคารจึงพัฒนาระบบงานโดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ อย่างเหมาะสมและสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเป็นผู้ให้บริการ เพื่อให้มั่นใจว่าลูกค้าจะได้รับบริการที่ดีที่สุด รวมทั้งสร้างความมั่นใจให้ลูกค้าช่วยให้อูกค้าสามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้อย่างปลอดภัย” ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด

(มหาชน) ให้ข้อมูลว่า “ธนาคารให้ความสำคัญกับความพึงพอใจสูงสุดและความเชื่อมั่นของลูกค้าที่มีต่อธนาคาร จึงมุ่งเน้นการนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและบริการที่เป็นเลิศแก่ลูกค้า โดยคำนึงถึงความต้องการของลูกค้าเป็นสำคัญ และไม่กำหนดเงื่อนไขการค้ที่ไม่เป็นธรรม และจัดให้มีระบบการควบคุมดูแลการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ให้ไว้กับลูกค้าอย่างเคร่งครัด ตัวอย่างเช่น ขอสัตย์สุจริตเอาใจใส่และสม่ำเสมอ”

(5) การประกอบกิจการที่เป็นธรรม บริษัทให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเชื่อใจกับผู้เกี่ยวข้องอันจะส่งผลดีต่อธุรกิจในระยะยาว โดยเน้นการดำเนินงานภายใต้กรอบของกฎหมายและจริยธรรมของธุรกิจ และการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่คุณค่า เน้นการให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินค้าและบริการของค้ค้า ตัวอย่างเช่น บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า ปตท.สผ. เชื่อว่าการดำเนินธุรกิจภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และจริยธรรมธุรกิจจะสร้างความสำเร็จสูงสุดให้แก่องค์กรและได้รับการยอมรับอย่างแท้จริง เพื่อไปสู่เป้าหมาย อย่างไรก็ตาม การกำกับดูแลกิจการที่ดีและจริยธรรมธุรกิจไม่ได้เป็นเพียงข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติเท่านั้น แต่ยังเป็นหลักการที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร รวมถึงแนวปฏิบัติที่มีต่อพนักงาน คู่ค้าและคู่ธุรกิจของ ปตท.สผ.” บริษัท ทางด่วนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ให้ข้อมูลว่า “บริษัทมีความประสงค์ให้การได้มาซึ่งสินค้าและบริการเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน โดยยึดมั่นที่จะพัฒนาและรักษาสัมพันธ์ภาพที่ยั่งยืนกับคู่ค้า โดยมีวัตถุประสงค์ชัดเจนในเรื่องของคุณภาพของสินค้าและบริการที่คู่ควรกับมูลค่าเงิน คุณภาพทางเทคนิค และมีความเชื่อถือซึ่งกันและกัน บริษัทจึงได้จัดให้มีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่เสมอภาคและมีความเป็นธรรมแก่คู่ค้าทุกระบบและเป็นไปตามขั้นตอนการปฏิบัติงานว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างตามข้อกำหนดตามระบบบริหารคุณภาพ ISO 9001”

(6) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน บริษัทโดยทั่วไปเปิดเผยนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต ตัวอย่างเช่น บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า “คุณธรรม จริยธรรม และ ความโปร่งใส เป็นหนึ่งในวัฒนธรรมองค์กร บริษัทฯ มีนโยบายเรื่องความโปร่งใสในการทำธุรกิจ และการต่อต้านการทุจริตภายในองค์กร โดยมีการกำหนดโครงสร้างองค์กรตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance) จัดให้มีกระบวนการตรวจสอบและระบบการควบคุมภายในที่โปร่งใส (Compliance and Internal Audit) ปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับพนักงานและบริหารบุคลากรอย่างโปร่งใส” ธนาकरเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) ให้ข้อมูลว่า “ธนาकरตระหนักว่าการทุจริตเป็นสาเหตุสำคัญต่อการทำลายความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการดำเนินธุรกิจ และส่งผลให้กิจการต้องรับโทษทางแพ่ง ทางอาญา และถูกแทรกแซงการบริหารโดยผลของกฎหมาย ดังนั้น ธนาकरจึงกำหนดนโยบายและกรอบแนวทางการปฏิบัติ เพื่อป้องกันการทุจริตไว้ในหลักการกำกับดูแลกิจการ จรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจกลุ่มธุรกิจการเงินเกียรตินาคินภัทร”

(7) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรม ซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (แนว ล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย บริษัทเปิดเผยเกี่ยวกับกระบวนการสังคมในเรื่องการสร้างสรรค ค้นคว้า วิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางธุรกิจ ตัวอย่างเช่น บริษัท แอล.พี.เอ็น.ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า “บริษัทให้ความสำคัญกับการพัฒนานวัตกรรมของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะนวัตกรรมของกระบวนการในการพัฒนาสังหาริมทรัพย์ (Process Innovation) ซึ่งส่งเสริมคุณค่าให้ผลิตภัณฑ์และบริการขององค์กรมากยิ่งขึ้น” ธนาकरเกียรตินาคิน

จำกัด (มหาชน) ให้ข้อมูลว่า “ธนาकरส่งเสริมให้พนักงานได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรม เปิด พิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน ซึ่ง กลายโครงการได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงานจริง ส่งผลให้กิจการประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การ ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดระยะเวลาและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน เพิ่มความพึงพอใจให้แก่ผู้ใช้บริการ”

(8) การเคารพสิทธิมนุษยชน บริษัทให้ข้อมูลการมีข้อกำหนดด้านสิทธิมนุษยชนภายในองค์กรและการปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชน อื่นทั้งการมีความรับผิดชอบต่อสิทธิมนุษยชน การยกเลิกไม่จ้างผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น บริษัท แอล.พี.เอ็น.ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) ให้ข้อมูลว่า บริษัทยึดถือหลักด้านความเท่าเทียมทางเพศ และปฏิบัติกับบุคลากรอย่างเป็นธรรม โดยการจ้างงานจะพิจารณาจากความสามารถของผู้สมัครเป็นหลัก โดยไม่มีการคัดเลือกเรื่องเพศ (Gender) หรืออริยนิยมทางเพศ (Sexual Orientation) หรือเรื่องส่วนตัวใด ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงาน”

2. ปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 สำหรับปี 2557

หลังจากรวบรวมข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2557 พบว่ามีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ บมจ. รถไฟฟ้ากรุงเทพ¹¹ ทำให้จำนวนบริษัทที่ใช้ในการศึกษาสำหรับปี 2557 มีจำนวน 99 บริษัทและเป็นที่น่าสังเกตว่าบริษัทที่เปิดเผยข้อมูล

¹¹ บริษัทขอ อิงการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมในแบบ 56-1 ว่าได้เปิดเผยข้อมูลการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ผ่านรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนและรายงานประจำปี 2557 ซึ่งสามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์ของบริษัท แต่ในปี 2558 บริษัทได้มีการรวบรวมธุรกิจ จึงส่งผลให้ไม่พบข้อมูลตามที่มีการอ้างอิงแหล่งเผยแพร่ไว้

ตารางที่ 3 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 ข้อ สำหรับปี 2557 (99 บริษัท)

หลักการแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (หลักการที่)	จำนวนคำเฉลี่ย (Mean)	จำนวนคำรวม (Total)
(1) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม	406	40,172
(2) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน	405	40,111
(3) การเคารพสิทธิมนุษยชน	187	18,522
(4) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม	793	78,528
(5) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค	421	41,637
(6) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	914	90,447
(7) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม	713	70,618
(8) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรมฯ	264	26,165
ผลรวมการเปิดเผยข้อมูลทั้ง 8 ข้อ	4,103	406,212

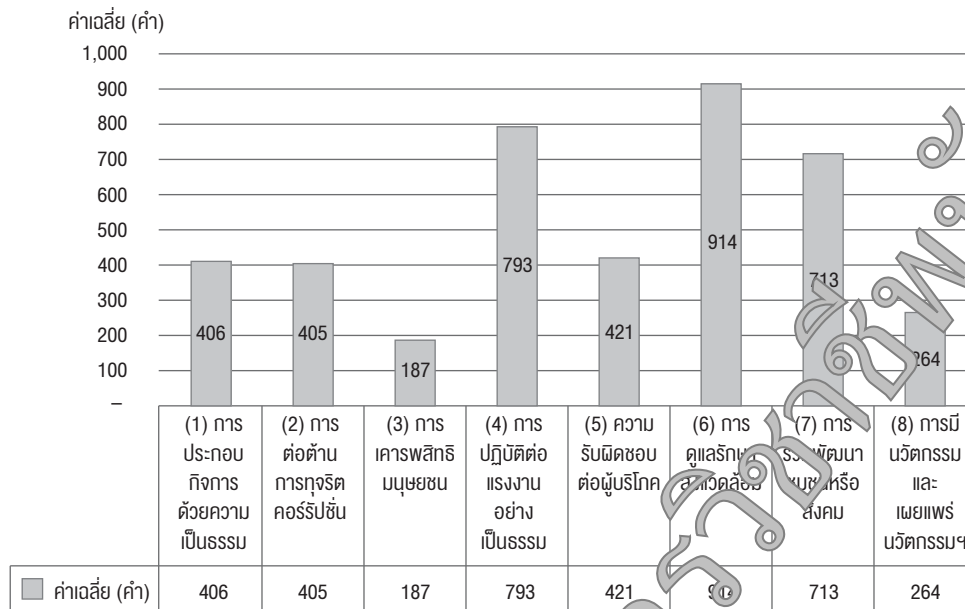
ความรับผิดชอบต่อสังคมครบถ้วนทั้ง 8 หลักการในปี 2557 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนโดยมีจำนวนทั้งสิ้น 38 บริษัท¹²

ตารางที่ 3 แสดงการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 เรียงตามหลักการ 8 ข้อ สำหรับปี 2557 จำนวน 99 บริษัท ข้อมูลจากตารางแสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้ว บริษัทเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับหลักการ 8 ข้อเท่ากับ 4,103 คำ

ภาพที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแบ่งตามหลักการ 8 ข้อจะเห็นได้ว่าสำหรับปี 2557 ข้อมูลเรื่องการดูแลสภาพแวดล้อม

มีการเปิดเผยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 914 คำ) ข้อมูลที่บริษัทเปิดเผยรองลงมา ดังนี้ การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (ค่าเฉลี่ย 793 คำ) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (ค่าเฉลี่ย 713 คำ) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (ค่าเฉลี่ย 421 คำ) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (ค่าเฉลี่ย 406 คำ) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (ค่าเฉลี่ย 405 คำ) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย (ค่าเฉลี่ย 264 คำ) และการเคารพสิทธิมนุษยชนมีการเปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 187 คำ)

¹² 1. บมจ. เอ็มเค เรสโตรองต์ กรุ๊ป 2. บมจ. ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล 3. บมจ. ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี 4. บมจ. กรุงเทพประกันชีวิต 5. ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) 6. บมจ. บัตรกรุงไทย 7. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) 8. บมจ. ทีเอสไอไฟแนนเชียลกรุ๊ป 9. ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) 10. บมจ. อินโดรามา เวนเจอร์ส 11. บมจ. เอพี (ไทยแลนด์) 12. บมจ. ไดนาสตีเชรามิค 13. บมจ. แลนด์แอนด์เฮาส์ 14. บมจ. แอล.พี.เอ็น.ดีเวลลอปเม้นท์ 15. บมจ. ควอลิตี้เฮาส์ 16. บมจ. ศรีราชาคอนสตรัคชั่น 17. บมจ. ซิโน-ไทย เอ็นจีเนียริ่งแอนด์คอนสตรัคชั่น 18. บมจ. ดับบลิวเอชเอ คอร์ปอเรชั่น 19. บมจ. บ้านปู 20. บมจ. บางจากปิโตรเลียม 21. บมจ. เอ็นเนอร์ยี่ เอิร์ธ 22. บมจ. ไออาร์พีซี 23. บมจ. ทีทีดับบลิว 24. บมจ. เอเชีย เอวิเอชั่น 25. บมจ. กรุงเทพอุตสาหกรรม 26. บมจ. บีทีเอส กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ 27. บมจ. สยามโกลบอลเฮาส์ 28. บมจ. โสม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ 29. บมจ. แม็คกรุ๊ป 30. บมจ. ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน 31. บมจ. วีไอโกลบอลมีเดีย 32. บมจ. แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส 33. บมจ. เดลต้า อีเลคโทรนิคส์ (ประเทศไทย) 34. บมจ. เคซีอี อีเลคโทรนิคส์ 35. บมจ. อามารถคอร์ปอเรชั่น 36. บมจ. เอสวีไอ 37. บมจ. ไทยคม 38. บมจ. ทู คอร์ปอเรชั่น

หลักการ 8

ภาพที่ 2 การเปรียบเทียบปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 ข้อ สำหรับปี 2557

สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 ข้อเรียงตามจำนวนค่าเฉลี่ยที่เปิดเผยจากมากไปหาน้อย สำหรับปี 2557 ทั้งในภาพรวมของการเปิดเผยและตัวอย่างนี้แสดงขอ การเปิดเผย ดังนี้

(1) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม บริษัทให้ข้อมูลการตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการป้องกันมลพิษทั้งทางอากาศและน้ำ ตัวอย่างเช่น บริษัท พีริเชียส ชิปปิ้ง จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า “บริษัทฯ ตระหนักดีว่าการขนส่งทางทะเลที่สะอาด จะรับผิดชอบต่อคน จะก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่รุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านมลภาวะทางอากาศ และ/หรือทางน้ำ ดังนั้น บริษัทฯ จึงมีความมุ่งมั่นที่จะปกป้องและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” บริษัท ศุภาลัย จำกัด (มหาชน) ให้ข้อมูลว่า “การพัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยนั้น จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรในการก่อสร้างจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นวัสดุก่อสร้าง ทรัพยากรน้ำ การ

ใช้ประโยชน์จากที่ดิน การขนส่ง รวมถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนบริเวณโครงการก่อสร้าง บริษัทฯ จึงให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดนโยบายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ตั้งแต่กระบวนการจัดหาที่ดินในการพัฒนาโครงการ การก่อสร้างโครงการ ทั้งระหว่างก่อสร้างและหลังการก่อสร้าง เพื่อให้ผู้ได้รับผลกระทบมั่นใจในแนวทางการดำเนินงานของบริษัทฯ”

(2) การปฏิบัติตามแรงงานอย่างเป็นธรรม บริษัทให้ข้อมูลเน้นความสำคัญของทรัพยากรบุคคลในเรื่องการจ้างงาน ค่าตอบแทนและสวัสดิการ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของพนักงาน รวมไปถึงการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนทักษะและศักยภาพของพนักงาน ตัวอย่างเช่น บริษัท ศุภาลัย จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า “พนักงานถือเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสูงสุด คณะกรรมการบริษัทจึงได้กำหนดนโยบายการปฏิบัติต่อพนักงานไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

เกี่ยวกับการดูแลเรื่องค่าตอบแทนและสวัสดิการของพนักงาน ซึ่งบริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามนโยบายว่าด้วยการปฏิบัติต่อพนักงาน นโยบายว่าด้วยค่าตอบแทนและสวัสดิการ และนโยบายว่าด้วยการพัฒนาพนักงาน ซึ่งบริษัทฯ ตระหนักเสมอว่าพนักงานทุกคน ทุกระดับ เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของบริษัทฯ ซึ่งเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของบริษัทฯ จึงให้การดูแลและปฏิบัติที่เป็นธรรมทั้งในด้านโอกาส ผลตอบแทน การแต่งตั้ง การโยกย้าย การฝึกอบรม ตลอดจนส่งเสริมให้พนักงานได้แสดงศักยภาพของตน เพื่อเป็นส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน”

บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) ให้ข้อมูลว่า “บริษัทฯ มีการจัดทำแผนอัตรากำลังเพื่อสรรหาและคัดเลือกผู้สมัครที่มีศักยภาพให้ทันต่อความต้องการธุรกิจ เปิดโอกาสและให้ความเท่าเทียมกัน โดยไม่จำกัดเพศ เชื้อชาติ ศาสนา เพื่อให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมกับลักษณะงาน สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างของลูกค้าในพื้นที่จังหวัด ต่าง ๆ รวมถึงมีการสนับสนุนโครงการสุขใจใกล้บ้าน เปิดโอกาสให้พนักงานได้กลับไปสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นในภูมิภาคต่างๆของตนเอง”

(3) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม บริษัทให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน/สังคม เน้นในเรื่องการจัดกิจกรรมให้กับชุมชน/สังคมที่บริษัทเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง ตัวอย่างเช่น **บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)** เปิดเผยว่า “เทคโนโลยี 3G ช่วยงานสาธารณสุขชุมชน ทูรร่วมพัฒนาและยกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุขเพื่อชุมชนโดยมอบ Air Card Truemove H 3G ให้แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และโรงพยาบาลระดับอำเภอทั่วประเทศ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ รพ.สต. ติดต่อสื่อสารแบบ Real Time กับแพทย์ในโรงพยาบาลใหญ่หรือโรงพยาบาลประจำจังหวัด สามารถขอคำปรึกษาในการดูแลผู้ป่วยเบื้องต้น ทั้งจากจุดให้บริการที่ รพ.สต. หรือขณะติดตามอาการผู้ป่วยติดเตียงที่บ้านของผู้ป่วย เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้ป่วยอีกด้วย” **บริษัท**

ทีพีโอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ให้ข้อมูลว่า “บริษัทให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้ รวมถึงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาโดยตลอด เพราะตระหนักดีว่าเยาวชนเปรียบเสมือนรากฐานสำคัญของชาติต่อไปในอนาคต บริษัทได้จัดให้มีการมอบทุนการศึกษาแก่เยาวชน นิสิต นักศึกษาที่มีผลการเรียนและความประพฤติดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน”

(4) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค บริษัทให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจและความมั่นใจให้กับลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญ โดยเน้นในเรื่องของภาพและรักษามาตรฐานต่างๆ ในการผลิตสินค้าและบริการ ตัวอย่างเช่น **บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)** เปิดเผยว่า “ธุรกิจหลักของบริษัทฯ คือ การผลิตสินค้าอาหารจากเนื้อไก่ ดังนั้น บริษัทฯ จึงเชื่อว่า การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าถือเป็นหัวใจสำคัญและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน ตลอดระยะเวลาการทำงานกว่า 30 ปี บริษัทฯ ได้พัฒนาการผลิตสินค้าเนื้อไก่แปรรูปในหลายมิติ ทั้งการขยายฐานการผลิตสู่ต้นน้ำ เพื่อเป็นผู้ผลิตเนื้อไก่แปรรูปแบบครบวงจร การใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยในการบวนการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตเนื้อไก่แปรรูป การใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพเพื่อให้ได้เนื้อไก่ที่มีค่าโภชนาการที่ดี การพัฒนาสูตรอาหารไก่ และมีระบบการเลี้ยงไก่เนื้อที่มีประสิทธิภาพ การตรวจรับรองมาตรฐานการบริหารคุณภาพการผลิตเนื้อไก่แปรรูปในทุกๆ ขั้นตอนการผลิต มีระบบตรวจสอบย้อนกลับตั้งแต่จากแหล่งที่มาของวัตถุดิบจนถึงมือผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในมาตรฐานคุณภาพสินค้าเนื้อไก่ของบริษัทฯ ในทุกกระบวนการผลิต” **ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)** ให้ข้อมูลว่า “ในปี 2557 ธนาคารกสิกรไทยให้ความสำคัญกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์และการบริการที่ดีเยี่ยม มีมาตรฐานและคุณภาพ และมุ่งมั่นที่จะคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าประชาชน ทั้งบุคคลและภาคธุรกิจตลอดจนสังคม เพื่อเพิ่ม

ความสะดวกรสบายและมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งมั่นในการเป็นกลุ่มธุรกิจทางการเงินชั้นนำของประเทศที่ช่วยสร้างรักษาและมีส่วนร่วมพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างยั่งยืน”

(5) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม บริษัทให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเชื่อมั่นกับผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่คุณค่า เพื่อส่งเสริมให้เกิดผลดีต่อการดำเนินธุรกิจในระยะยาว โดยเน้นการดำเนินงานภายใต้กรอบของกฎหมายและจริยธรรมทางธุรกิจ ตัวอย่างเช่น บริษัท ไทยยูเนี่ยน โฟรเซน โปรดักส์ จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า “ไทยยูเนี่ยนมีการกำหนดควิสิกส์ขั้นในระยะเวลาในการได้รับการยอมรับในฐานะผู้นำในอุตสาหกรรมอาหารทะเล และในฐานะบริษัทนั้น การประสบความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้บนพื้นฐานของการดำเนินธุรกิจด้วยยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อ บริษัทต้องการทำให้มั่นใจว่าพันธมิตรทางธุรกิจในห่วงโซ่อุปทานของเรานั้น เข้าใจถึงความสำคัญของประเด็นต่าง ๆ ต่อการดำเนินธุรกิจของ ไทยยูเนี่ยน และในขณะเดียวกันพวกเขาเข้าใจถึงความสำคัญของการดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย” บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ให้ข้อมูลว่า “เอสซีจีได้นำแนวทางการบริหารห่วงโซ่คุณค่ามาเป็นกลยุทธ์สำคัญในการลดความเสี่ยงและสร้างความแข็งแกร่งให้กับองค์กร โดยจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งในระดับเอสซีจีและธุรกิจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทุกกระบวนการตลอดห่วงโซ่คุณค่า โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้เสีย อาทิ เอสซีจี ซิเมนต์-ผลิตภัณฑ์ก่อสร้าง ที่มีการดำเนินการครอบคลุมตั้งแต่ผู้ขายวัตถุดิบ คุรุธุรกิจ ขนส่ง และลูกค้าในกลุ่มต่าง ๆ ในกลุ่มผู้แทนจำหน่าย กลุ่มผู้ประกอบการ อสังหาริมทรัพย์ กลุ่มช่าง ครัวเรือนก่อสร้าง และกลุ่มเจ้าของบ้าน ซึ่งเป็นลูกค้าปลายทางในห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงสังคมรอบข้าง ด้วยการส่งเสริมกระบวนการทำงานของทุกหน่วยงาน ตั้งแต่ฝ่ายจัดหา ผลิต ขาย และจัดส่งสินค้า ให้สอดคล้องและมีความเกี่ยวเนื่อง สร้างความยั่งยืนและเติบโตไปพร้อม ๆ กับ”

(6) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน บริษัทได้ถึงการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตและมีการสื่อสารเรื่องดังกล่าวให้พนักงานและผู้บริหารอย่างทั่วถึง ตัวอย่างเช่น บริษัท ทีพีโอ โฟรเซน จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า “บริษัทฯ มุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใส มีคุณธรรม และรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ลูกค้า พนักงาน สังคม และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ บริษัทฯ จึงมีนโยบายห้ามกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับของบริษัท ดำเนินการยอมรับหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันในรูปแบบใด ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้การดำเนินธุรกิจสร้างความมั่นใจต่อผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของบริษัทฯ ปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านการคอร์รัปชัน ให้สอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี จรรยาบรรณของบริษัท ระเบียบข้อก้าที่ ก และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด” บริษัท ศรีสวัสดิ์ จำกัด (มหาชน) ให้ข้อมูลว่า “บริษัทฯ มีนโยบายการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต โดยบริษัทฯ ไม่ยินยอมให้เกิดพฤติกรรมทุจริตขึ้นภายในบริษัทฯ และบริษัทฯ ได้มีการประเมินความเสี่ยง รวมถึงกำหนดแนวปฏิบัติแก่กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคน ให้เป็นไปตามกฎหมาย จริยธรรมและจรรยาบรรณธุรกิจ และมีผลผูกพันกับการปฏิบัติหน้าที่ ความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้าและผู้มีส่วนทางการค้า โดยจัดทำเป็นนโยบายที่เป็นทางการ ผ่านมติของคณะกรรมการบริษัทและมีการเปิดเผยต่อสาธารณะ”

(7) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่วัตกรรม ซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย บริษัทเปิดเผยข้อมูลการส่งเสริมสังคมในเรื่องการสร้างสรรค์ ค้นคว้า วิจัยและพัฒนานวัตกรรมทั้งด้านการสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ตัวอย่างเช่น บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า “บริษัทเชื่อมั่นในศักยภาพการสร้างสรรค์นวัตกรรม อันเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินธุรกิจและการเติบโตอย่างยั่งยืนขององค์กร บริษัทสนับสนุนให้พนักงานพัฒนาสินค้าและบริการ

รวมถึงเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทั้งในด้านเทคโนโลยี กระบวนการทำงานและรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าและสร้างความร่วมมือกับคู่ค้าและพันธมิตรทางธุรกิจ และส่งเสริมการเติบโตอย่างยั่งยืนของอุตสาหกรรมที่บริษัทดำเนินธุรกิจอยู่”

บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ให้ข้อมูลว่า “ด้วยความมุ่งมั่นในการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เพิ่มสูงขึ้นและซับซ้อนมากขึ้น ทำให้คณะวิจัยของเอสซีจีต้องสืบหาค้นคว้าและพัฒนาเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง การสืบค้นข้อมูลสิทธิบัตรและวิเคราะห์แนวโน้มตลาดถูกนำมาใช้ เพื่อการกำหนดยุทธศาสตร์ และ Roadmap ของการพัฒนาเทคโนโลยีผ่านการกลั่นกรองโดยคณะกรรมการพัฒนาเทคโนโลยีควบคู่กับคณะกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อให้มั่นใจว่าเอสซีจีมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และตอบสนองความต้องการของลูกค้าในอนาคต เกิดสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูง (High Value Added Products and Services, HVA) และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมภายใต้ฉลาก SCG eco value ถือเป็นกระบวนการสำคัญที่สามารถขับเคลื่อนให้เอสซีจีเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมอย่างยั่งยืน”

(8) **การเคารพสิทธิมนุษยชน** บริษัทให้ข้อมูลว่ามีข้อกำหนดด้านสิทธิมนุษยชนภายในองค์กรและมีการส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติตามข้อกำหนด ตัวอย่างเช่น **บริษัท แอสสิริ จำกัด (มหาชน)** เปิดเผยว่า “แอสสิริมุ่งมั่นในการส่งเสริมการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจากความร่วมมือกับองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย (ตั้งแต่ปี 2553) แอสสิริได้ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของเด็กในนโยบายและความคิดริเริ่มทางธุรกิจ สำหรับเรื่องแรงงานเด็กและการแสวงหาผลประโยชน์จากเด็กขึ้น ข้อตกลงระหว่างบริษัทกับคู่ค้าและผู้รับเหมาแต่ละอย่างชัดเจนถึงการห้ามใช้แรงงานเด็กและห้ามแสวงหาผลประโยชน์จากเด็กในการดำเนินงานกับแอสสิริโดยเด็ดขาด ในข้อตกลงยังมีการระบุอีกด้วยว่า การละเมิดข้อตกลงนี้ บริษัทจะดำเนินการยกเลิกสัญญาการค้าหรือว่าจ้างกับทางคู่ค้าและผู้รับเหมา

โดยทันที” **บริษัท ศุภาลัย จำกัด (มหาชน)** ให้ข้อมูลว่า “บริษัทฯ ยึดถือหลักสิทธิมนุษยชนเป็นหลักปฏิบัติร่วมกัน โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ไม่กระทำการใด ๆ และไม่เป็นส่วนให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมถึงบริษัทฯ ได้ให้ความรู้ความเข้าใจในหลักสิทธิมนุษยชนแก่พนักงาน เพื่อนำไปปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงาน และไม่สนับสนุนกิจการที่ละเมิดหลักสิทธิมนุษยชน”

3. ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 ในระหว่างปี 2556 และปี 2557

บริษัทจดทะเบียนที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 ณ สิ้นปีของทั้งปี 2556 และปี 2557 มีจำนวน 85 บริษัท ซึ่ง 2 บริษัทไม่ได้ทำการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 ข้อ จึงทำให้บริษัทจดทะเบียนที่ใช้ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลระหว่างปี 2556 และปี 2557 มีจำนวน 83 บริษัท

ตารางที่ 4 แสดงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 จำนวน 83 บริษัทในระหว่างปี 2556-2557 โดยรวมแล้วจะเห็นได้ว่าในปี 2557 (เมื่อเทียบกับปีก่อน) บริษัทให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลตามหลักการ 8 ข้อเพิ่มขึ้นในทุก ๆ หลักการและบริษัทได้ทำการเปิดเผยข้อมูลโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1,520 คำ (คิดเป็นการเพิ่มขึ้น 53%)

นอกจากนี้ ในการพิจารณาจำนวนคำเฉลี่ยของข้อมูลตามที่ปรากฏในตารางที่ 4 เป็นที่น่าสนใจว่าในช่วงเวลาสองปีที่ทำการศึกษา บริษัทให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลเรื่องการพัฒนาชุมชนหรือสังคม การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอยู่ใน 3 ลำดับแรก ซึ่งเป็นการสนับสนุนแนวคิดในการเปิดเผย

ตารางที่ 4 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการ 8 ข้อ (83 บริษัท) สำหรับปี 2567-2557 และการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการเปิดเผยข้อมูลในระหว่างสองปี (เรียงลำดับจากจำนวนค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย)

หลักการแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (หลักการที่)	หน่วย: จำนวนค่าเฉลี่ย			เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลง
	ปี 2556	ปี 2557	เพิ่มขึ้น	
(6) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	544	954	409	75%
(4) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม	604	844	240	40%
(1) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม	242	445	203	84%
(2) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน	198	395	197	99%
(7) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม	623	792	169	27%
(8) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรมฯ	174	305	130	75%
(5) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค	312	384	122	39%
(3) การเคารพสิทธิมนุษยชน	152	202	50	33%
รวมจำนวนค่าเฉลี่ยทั้ง 8 หลักการ	2,649	4,369	1,520	53%

ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่ว่า การดำเนินธุรกิจชุมชนหรือสังคมที่เข้มแข็งอีกทั้งมีสภาพแวดล้อมที่ดี ประกอบกับมีทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพภายใต้การจ้างงานที่เป็นธรรมจะเป็นปัจจัยหลัก ๆ ที่เอื้อให้ธุรกิจมีความเจริญก้าวหน้าและช่วยผลักดันให้เกิดการพัฒนาธุรกิจไปสู่ความยั่งยืน สำหรับปี 2557 การเปิดเผยข้อมูลการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่บริษัทให้ความสำคัญมากที่สุด (ปี 2556 อยู่ในลำดับที่สามของการเปิดเผยข้อมูล) โดยเฉลี่ยแล้วบริษัทเปิดเผยข้อมูล 954 คำ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 409 คำ คิดเป็นการเพิ่มขึ้น 75% การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมเป็นเรื่องที่บริษัทให้ความสำคัญรองลงมา (ปี 2556 อยู่ในลำดับที่สี่ของเช่นกัน) โดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวน 844 คำ (เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 240 คำ คิดเป็นการเพิ่มขึ้น 40%) และการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคมเป็นหลักการที่บริษัทเปิดเผยข้อมูลเป็นลำดับที่สาม (ปี 2556 กิจการเปิดเผยข้อมูลเรื่องนี้มากที่สุด) โดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวน 792 คำ (เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 169 คำ คิดเป็นการเพิ่มขึ้น 27%)

การเปลี่ยนแปลงของปริมาณการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบเปอร์เซ็นต์นั้น ข้อมูลในตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบเปอร์เซ็นต์ที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (คิดเป็น 99%) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (คิดเป็น 84%) และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการมีนวัตกรรมและเผยแพร่วัตกรรม ซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย (คิดเป็น 75% ทั้งสองหลักการ) สำหรับการเปิดเผยข้อมูลการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ในปี 2557 บริษัทโดยส่วนใหญ่ยังคงให้ข้อมูลนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตเช่นเดียวกับปีก่อน และได้เปิดเผยเพิ่มเติมในเรื่องการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต ตัวอย่างเช่น บริษัทศุภาลัย จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า “บริษัทฯ จัดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต ซึ่งแต่ละหน่วยงานระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริตขึ้น ระดับคะแนนของโอกาสเกิดและผลกระทบ รวมถึงแนวทางในการลดความ

เสียงและมาตรการในการป้องกันหรือต่อต้านการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น โดยผู้ประเมินความเสี่ยงพิจารณาความเสี่ยงจากลักษณะกิจกรรมทางธุรกิจ กระบวนการดำเนินงาน สภาพอุตสาหกรรม เงื่อนไขทางธุรกิจ ตลอดจนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการต่อต้านการทุจริต และคู่มือประกอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการต่อต้านการทุจริตที่ระบุวิธีปฏิบัติตามนโยบายแต่ละเรื่องอย่างเฉพาะเจาะจง”

สำหรับเรื่องการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม ในปี 2557 บริษัทเริ่มให้รายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานภายใต้กรอบของกฎหมายและจริยธรรมทางธุรกิจ ตัวอย่างเช่น **บริษัท ไทยยูเนี่ยน โฟรเซ่น โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)** ได้ให้ข้อมูลว่า “บริษัทและบริษัทในเครือให้การสนับสนุนต่อแผนนโยบายภาครัฐในการจัดการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุมมาอย่างต่อเนื่อง และในปี 2557 นี้ ได้ร่วมกับสมาชิกรายอื่น ๆ ในสมาคมอุตสาหกรรมทูน่าไทย และสมาคมอาหารแช่เยือกแข็ง ผลักดันให้เกิดข้อตกลงความร่วมมือกับกรมประมงและกรมศุลกากร ในการนำเข้าสู่สัตว์น้ำเป็นระบบและมีการเชื่อมโยงข้อมูลในทุกกระบวน เพื่อเสริมศักยภาพการคัดกรองวัตถุดิบให้ปราศจากการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม”

สำหรับเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ในปี 2557 บริษัทมีการกล่าวถึงเรื่องการตระหนักถึงคุณลักษณะสำคัญของการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า การป้องกันมลพิษทั้งทางอากาศและน้ำ เช่นเดียวกับที่มีการเปิดเผยไว้ในปี 2556 และบริษัทที่มีการดำเนินงานโครงการต่อเนื่องจากปีก่อน ๆ มีการเปิดเผยข้อมูลเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในปีปัจจุบันกับข้อมูลในอดีต ตัวอย่างเช่น **บริษัท ผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์ จำกัด (มหาชน)** เปิดเผยว่า “บริษัทฯ ได้มีกิจกรรมรณรงค์ เพื่อให้เกิดการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า โดยมีเป้าหมายลดการใช้พลังงานและทรัพยากรของอาคารสำนักงาน ร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปี 2556 โดยกระทั่ที่สำนักงานมีส่วนร่วมในการค้นหาวิธีการลดการใช้พลังงานและทรัพยากรจากกระบวนการปฏิบัติงาน

ของตนเอง ในปี 2557 บริษัทฯ มีปริมาณการใช้ไฟฟ้าและน้ำลดลง 571 เมกะวัตต์-ชั่วโมงและ 5,105 ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 21 และ 19 ตามลำดับ เทียบได้กับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 332 ตันคาร์บอนไดออกไซด์ เทียบเท่า ส่งผลให้ลดค่าใช้จ่ายในสำนักงานได้รวม 1.98 ล้านบาท ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายการลดการใช้ทรัพยากรและพลังงานลงร้อยละ 10 จากปี 2556”

สำหรับเรื่องการมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรม ในปี 2557 บริษัทเปิดเผยข้อมูลในส่วนของนวัตกรรมหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ที่บริษัทได้พัฒนาขึ้นในระหว่างปี ตัวอย่างเช่น **บริษัท บัตรกรุงไทย จำกัด (มหาชน)** ให้ข้อมูลว่า “ในปี 2557 บริษัทได้พัฒนาระบบการแสดงผลการพิจารณาผ่านทาง SMS แทนการจัดพิมพ์เป็นจดหมาย เว้นแต่เหตุผลในการปฏิเสธการให้สินเชื่อที่กฎหมายกำหนดให้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น ผู้กู้และผู้ขอสินเชื่อทราบผลการพิจารณาได้รวดเร็วโดยไม่ต้องรอการจัดพิมพ์เป็นจดหมายและขั้นตอนไปรษณีย์ อีกทั้งยังลดปริมาณการใช้กระดาษได้เป็นจำนวนมาก”

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ศึกษาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 สำหรับปี 2556 และปี 2557 ซึ่งเป็นสองปีแรกที่บริษัทเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) วัตถุประสงค์ในการศึกษามี 2 ประการ คือ (1) ศึกษาปริมาณและวิเคราะห์เนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งกำหนดหลักการไว้ 8 ข้อ และ (2) ศึกษาทิศทางการเปลี่ยนแปลงการเปิดเผยข้อมูลในระหว่างปี 2556 และปี 2557 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลประจำปีของกิจการที่รวบรวมได้จากแบบ 56-1

ผลการการศึกษาพบว่าสำหรับปี 2556 และ 2557 โดยเฉลี่ยแล้วบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูล 2,765 คำและ 4,103 คำตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า ในระหว่างสองปีนี้บริษัทจดทะเบียนที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแต่มีใช้ทุกบริษัทที่ได้เปิดเผยครบถ้วนทั้ง 8 หลักการ ในปี 2556 มีจำนวน 29 บริษัท และปี 2557 มีจำนวน 38 บริษัทที่ได้เปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจครบถ้วนทุกหลักการ ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการที่ ก.ล.ต.ให้บริษัทพิจารณาเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในขอบเขตที่ได้ดำเนินการแล้วหรือมีความพร้อมในการเปิดเผย

การพิจารณาปริมาณข้อมูลที่บริษัทได้เปิดเผย รวมถึง การเปลี่ยนแปลงของปริมาณข้อมูลในช่วงสองปีการศึกษา พบว่าโดยทั่วไปแล้ว บริษัทเปิดเผยข้อมูลตามหลักการ 8 ข้อ และเปิดเผยข้อมูลในปริมาณที่เพิ่มขึ้น บริษัทจดทะเบียน ใช้การเปิดเผยข้อมูลเป็นส่วนหนึ่งในการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับกิจการหรือสังคมว่ากิจการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน สังคมและสิ่งแวดล้อม บริษัทให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลเรื่องการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอยู่ใน 3 ลำดับแรก (ในอันดับแรก แนวคิดของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่ว่า การดำเนินธุรกิจในการชุมชนหรือสังคมที่เข้มแข็ง อีกทั้ง มีสภาพแวดล้อมที่ดี ประกอบกับมีทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพภายใต้การจ้างงานที่เป็นธรรมจะเป็นปัจจัยหลัก ๆ ที่เอื้อให้ธุรกิจมีความเจริญก้าวหน้าและช่วยผลักดันให้เกิดการพัฒนากิจการและสังคมไปพร้อมกัน

สำหรับปี 2557 การเปิดเผยข้อมูลการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่บริษัทให้ความสำคัญมากที่สุด (ปี 2556 อยู่ในลำดับที่สามของการเปิดเผยข้อมูล) โดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวน 792 คำ (เพิ่มขึ้นจากปี 2556 เท่ากับ 409 คำ คิดเป็นการเพิ่มขึ้น 75%) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเสมอภาคและเป็นเรื่องที่บริษัทให้ความสำคัญในลำดับที่สอง (ปี 2556 อยู่ในลำดับที่สองเช่นกัน) โดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวน

844 คำ (เพิ่มขึ้นจากปี 2556 เท่ากับ 240 คำ คิดเป็นการเพิ่มขึ้น 40%) และการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม เป็นหลักการในลำดับที่สาม (ปี 2556 กิจการเปิดเผยข้อมูลเรื่องนี้มากที่สุด) โดยเฉลี่ยแล้วมีจำนวน 792 คำ (เพิ่มขึ้นจากปี 2556 เท่ากับ 169 คำ คิดเป็นการเพิ่มขึ้น 27%) ในการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบเปอร์เซ็นต์นั้น จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นที่มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (เพิ่มขึ้น 99%) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (เพิ่มขึ้น 84%) และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการมีนวัตกรรมและนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย (เพิ่มขึ้น 75% ทั้งสองหลักการ)

งานวิจัยนี้ศึกษาลักษณะการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมที่ใช้โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งกำหนดหลักการไว้ 8 ข้อสำหรับบริษัทจดทะเบียนที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 ในช่วงสองปีแรกที่บริษัทเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 ดังนั้น ในอนาคตผู้วิจัยควรศึกษาลักษณะการเปิดเผยข้อมูลในช่วงปีที่ผ่านมาขึ้น เพื่อจะได้เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งเป็นการเปิดเผยข้อมูลแบบสมัครใจภายใต้กรอบแนวทางปฏิบัติอย่างกว้าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทยและการแปล

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม. (2555). *แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ*. กรุงเทพฯ: บริษัท เมจิก เพลส จำกัด.

[The Stock Exchange of Thailand, Corporate Social Responsibility Institute. (2012). *Corporate Social Responsibility Guidelines*. Bangkok: Magic Place Company Limited.]

พิริยาภรณ์ อันทอง. (2557). แนวทางการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามแบบ 56-1. *SD Focus*, 1(1), 8–9.

[Piriyaoporn Aunthong. (2014). Guidelines for Corporate Social Responsibility Disclosure of the 56-1 Form. *SD Focus*, 1(1), 8–9.]

English

Abbot, W.F., and Monsen, R.J. (1979). On the measurement of corporate social responsibility: Self-reported disclosure as a method of measuring corporate social involvement. *The Academy of Management Journal*, 22(3), 501–515.

Chan, M. C., Watson, J. and Woodliff, D. (2014). Corporate governance quality and CSR disclosures. *Journal of Business Ethics*, 125, 59–73.

Da Silva Monteiro, S.M. and Aibar-Guzman, B. (2010). Determinants of environmental disclosure in the annual reports of large companies operating in Portugal. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 17(4), 163–204.

Dhaliwal, D.S., Li, O.Z., Tsang, A., and Yang, Y.G. (2011). Voluntary nonfinancial disclosure and the cost of equity capital: The initiation of corporate social responsibility reporting. *The Accounting Review*, 86(1), 59–100.

Eljayash, K.M., Kavanagh, M. and Kong, E. (2013). Environmental disclosure practices in national oil and gas corporations and international oil and gas corporations operating in organization of Arab petroleum exporting countries. *International Journal of Business, Economics and Law*, 2(1), 31–52.

Fuente, J.A., Garcia-Sanchez, I.M., and Lozano, J.B. (2017). The role of the board of directors in the adoption of GRI guidelines for the disclosure of CSR information. *Journal of Cleaner Production*, 141, 737–750.

Gunawan, J. and Hermawan, R. (2013). Corporate social disclosures in Southeast Asia: A preliminary study. *Issues in Social and Environmental Accounting*, 6, 45–67.

Gray, R., Kouhy, R., and Lavers, S. (1995). Methodological themes: Constructing a research database of social and environmental reporting by UK companies. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 8(2), 78–101.

Hooks, J., and Van Staden, C. J. (2011). Evaluating environmental disclosures: The relationship between quality and extent measures. *The British Accounting Review*, 43(3), 200–213.

Krippendorff, K. (1989). Content analysis. In E. Barnouw, G. Gerbner, W. Schramm, T. L. Worth, & L. Gross (Eds.), *International Encyclopedia of Communication*, 1, 403–407. New York, NY: Oxford University Press. Retrieved from http://repository.upenn.edu/asc_papers/226 (accessed 10 February 2016)

Lai, S.L. and To, W.M. (2015). Content analysis of social media: A grounded theory approach. *Journal of Electronic Commerce Research*, 16(2), 138–152.

Milne, M.J., and Adler, R. W. (1999). Exploring the reliability of social and environmental disclosures content analysis. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 12(2), 237–256.

- Noronha, C., and Sammi, W.S.M. (2015). Corporate social responsibility disclosure behavior of Chinese banks in mainland China. *Euro Asia Journal of Management*, 44(25), 15–53.
- Pinto, S., Villiers, C.D., Samkin, G. (2014). Corporate social responsibility disclosures during the global financial crisis: New Zealand evidence. *New Zealand Journal of Applied Business Research*, 12(2), 33–49.
- Ratanajongkol, S., Davey, H., and Low, M. (2006). Corporate social reporting in Thailand: The news is all good and increasing. *Qualitative Research in Accounting and Management*, 3(1), 67–83.
- Suttipun, M., and Stanton, P. (2012). Determinants of Environmental Disclosure in Thai Corporate Annual Reports. *International Journal of Accounting and Financial Reporting*, 2(1), 107–115.
- Unerman, J. (2000). Methodological issues - Reflections on quantitative of corporate social reporting content analysis. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 13(5), 667–681.
- Verbeeten, F.M.H., Wemerschlag, R., and Moller, K. (2016). Are CSR disclosures relevant for investors? Empirical evidence from Germany. *Management Decision*, 54(6), 1359–1382.

JAP

Download จาก: วารสารวิชาชีพบัญชี